

Anpassningar i vardagssituationer

– utformning av taktila kalendersystem

Vid utformning av en kalender eller ett schema tillsammans med en person med medfödd dövblindhet är det viktigt att utgå från hens intressen, syn- och hörselförmåga, symbolförståelse samt taktila och motoriska färdigheter.

Anpassa utformning

Olika typer av behållare och upphängningsanordningar kan användas för att tillverka taktila kalendrar: burkar, lådor, plastkorgar eller krokare på väggen. Utförandet behöver vara robust och stabilt. En tumregel är att personen ska kunna känna hela längden på kalendern genom att placera en hand på varje sida av den. Varje del bör också vara större än personens hand.

Enkel och tillgänglig form

Formen bör vara sådan att varje del representerar ett moment. Gör det så enkelt som möjligt i början och starta med "nu" och "klart". Sätt till exempel två plastkorgar bredvid varandra med en sak (symbol) i varje. Därefter kan du utöka till "nu", "sedan" och "klart". Öka sekvenslängden i takt med personens förståelse och utveckling. Ordna kalenderns form så att symbolerna alltid avläses från vänster till höger.

Använd taktila symboler

Taktila symboler kan bestå av föremål, delar av föremål, taktila material, miniatyrer, taktila bilder samt punktskrift.

Anpassa utifrån personens förutsättningar

Utforma kalendern så att det blir kontrast mellan den och det som finns i eller på den. Uppdelningen mellan delarna ska vara mycket tydlig för personen, både visuellt och taktilt. Kalendern kan antingen vara stationär eller flyttbar beroende på personens behov.

Anpassa justeringar och användning

Ändra en del i taget i kalendern, det vill säga antingen formatet eller innehållet. Om du ska ändra i innehållet, till exempel använda nya eller mer abstrakta symboler, fungerar det bäst i ett kalenderformat som personen känner igen. Sluta inte att använda kalendern om det verkar som att personen inte längre behöver den. Det är viktigt att behålla systemet för att kommunicera om sådant som inte hör till den vardagliga rutinen.

Utöka kalendern

Utöka kalendern på sikt. Du kan låta den omfatta längre tidsperspektiv eller introducera fler abstrakta symboler för att stödja personens fortsatta utveckling.

